

Complexnummer: 522217

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Zuidwijk

Aantal complexonderdelen

10

Monumentnummers van complexonderdelen

522218, 522219, 522220, 522221, 522222, 522223, 522224, 522225, 522226, 522227

Woonplaats

Wassenaar

Gemeente

Wassenaar

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Rijksstraatweg 247, 2245 AB te Wassenaar

Complexomschrijving

Complexomschrijving

Inleiding

De HISTORISCHE BUITENPLAATS 'ZUYDWIJK' bestaat uit een HOOFDGEBOUW met RENTMEESTERSWONING, STAL en MELKHUIS (1), PARK- en TUINAANLEG (2), KOETSHUIS met STAL en TUIGKAMER (3), TUINMUUR met twee HEKPIJLERS (4), DRUIVENKAS (5), twee BRUGGEN (6, 7), TOEGANGSHEK (8), TUINMANSWONING (9) en BOERDERIJ (10). Het in oorsprong Laatmiddeleeuwse kasteel ZUYDWIJK dankt zijn huidige verschijningsvorm grotendeels aan veranderingen die vanaf het midden van de 18de en in de 19de eeuw in parkaanleg en bebouwing zijn doorgevoerd. De naam Zuydwijk komt reeds voor in de 14de eeuw, maar als kasteel "Suyk" wordt het voor het eerst vermeld in 1406 toen Gillis van Kralingen (1370-1441) het van Adriaen van Raephorst in leen kreeg. Zuydwijk was tevens een ambachtsheerlijkheid. Tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten (circa 1420) werd het kasteel verwoest, waarna blijkens een door A. Schoemaker (1729) vermelde stichtingssteen in 1480 herstelwerkzaamheden hebben plaatsgevonden. Sinds 1518 is Zuydwijk in het bezit van het geslacht Van Wassenaer, door huwelijk opgevolgd door het geslacht De Ligne. Kaarten van Floris Balthasar (1615) en J. Dou (1647) tonen de situatie toen Jacob van Wassenaer van Duivenvoirde, heer van Obdam (1574-1623) eigenaar was, die het huis bewoonbaar heeft gemaakt en de tuinen verfraaid (Orlers 1610/1641). Zijn zoon Jacob (1610-1665) kocht in 1656 de heerlijkheid Wassenaar. Door deze 'eenheerigheid' is de geschiedenis van Zuydwijk en Wassenaar nauw met elkaar vervlochten, aangezien het dorp Wassenaar in het ambacht Zuydwijk lag en het kasteel Zuydwijk in het ambacht Wassenaar. De oudst bekende afbeelding, een tekening van Roelant Roghman (1647), laat een omgracht rechthoekig laatmiddeleeuws kasteel zien in een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vrij ruïneuze staat. De ophaalbrug aan de noordoostzijde leidde naar een binnenplaats met aan de zuidwestzijde een donjon. Aan de noordoostzijde liep vanaf de Rijksstraatweg een toegangslaan via een nog bestaande brug (5) in zuidwestelijke richting naar het voorplein van het kasteel. Zijn zoon lt. Admiraal Jacob van Wassenaer (1610-1665) heeft zich eveneens gewijd aan de verbetering van huis en tuin. Door het huwelijk van diens zoon, Jacob Rijksgraaf van Wassenaar Obdam (1635-1714) met de dochter van Adolf Hendrik van Raesfeld, heer van Twickel, zouden Zuydwijk en Twickel vrijwel onafgebroken in één hand blijven. Van 1710 tot 1733 kwam onder leiding van diens zoon Johan Hendrik van Wassenaar Obdam (1683-1745) naar ontwerp van Daniel Marot een voor die tijd indrukwekkende formele tuinaanleg tot stand met parterre de broderie, doolhof, tuinmuur, badstoof en een complex met hagen en heesters waar zich een theater bevond. De oprijlaan werd in zuidwestelijke richting verplaatst. Het destijds vermaarde park is in de literatuur uitgebreid beschreven (Archief Twickel, A. Schoemaker, 1729; J.W. Hazebroek, 1734; Fermer 1759) en bekend van afbeeldingen (o.a. J. Lamsvelt 1712; H. de Winter 1738). Op het in 1711-1712 toegevoegde zuidelijke terrein werd in deze periode de geschulpte vijver gegraven. Tussen 1745 en 1770 werd het kasteel gesloopt en werd begonnen met een "nieuw huis", waarvan het nog bestaande paviljoen de aanzet vormt, vermoedelijk door neef Carel George van Wassenaar Obdam (1733-1800) die vanaf 1766 Zuydwijk in bezit had als diens Haagse buitenverblijf. Tevens werd de formele tuinaanleg aangepast in de toen net in opkomst zijnde vroeg landschappelijke stijl. De gewijzigde aanleg, in een zevental aquarellen vastgelegd door P.C. la Farque (1772), is deels nog traceerbaar. Sinds 1791 is het huis verhuurd en verdwenen de diverse tuinornamenten. Circa 1800 is de landschappelijke tuin met waterpartij ten westen van het huis aangelegd, die in 1872 door L.P. Zocher in opdracht van Jacob D.C. baron van Heeckeren van Wassenaar (1809-1875) in Late landschapsstijl is gemoderniseerd, evenals een deel bij de kasteelgracht. In 1906 heeft voor de huurder A. van Hoboken van Hoedekenskerke een ingrijpende verbouwing van het huis plaatsgevonden en vervolgens in 1928 voor mevrouw A. van Dusseldorp-Ruys. In laatstgenoemde periode is vermoedelijk ook de tuinaanleg in de Nieuwe Architectonische stijl ten zuidoosten van het huis tot stand gekomen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Zuydwijk door de bezetter in beslag genomen en zijn de betonnen bunkers gebouwd langs de oprijlaan. Momenteel is de buitenplaats eigendom van de Stichting Twickel en sinds 1985 in beheer bij de familie Hessels, die actief werkt aan het herstel en de versterking van de nog bestaande karakteristieken van het park. De eveneens bij Twickel in bezit zijnde Zuydwijkse molen (rijksmonument 38351) en de pachtboerderij Zuidhof, Rijksstraatweg 269 (rijksmonument 39396) zijn niet gevoegd bij de buitenplaats, maar maken wel deel uit van het landgoed Zuydwijk. Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex, alsmede de aanduiding van de verschillende onderdelen aangegeven.

Omschrijving

De ten zuidoosten van de Rijksstraatweg (A44) gelegen historische buitenplaats Zuydwijk ligt in de Zuydwijkse polder en bestaat uit twee rechthoekige terreinen, die vrijwel geheel door de oorspronkelijke watergang (tevens vaarsloot) worden omgeven. Aan de noordwestzijde wordt het begrensd door de parallelweg van de A44, terwijl aan de overige zijden het terrein overgaat in het weidse polderlandschap, welke zich uitstrekt tot de dorps- en stadsbebouwing van Voorschoten en Leiden. Vanaf de parallelweg loopt een door een toegangshek (7) gemarkeerde oprijlaan naar een ovaal voorplein. Direct ten zuidwesten van de entree bevindt zich de tuinmanswoning (8). Aan de noordwestzijde van het voorplein staat met de nokrichting haaks op het einde van de oprijlaan het koetshuis (3). Aan de overzijde (zuidoost) wordt het voorplein gedomineerd door het hoofdgebouw (1), waarvan de nokrichting evenwijdig loopt aan dat van het koetshuis. Ten zuidwesten van het plein de deels in landschapsstijl vergraven restanten van de Laatmiddeleeuwse omgrachting van het verdwenen kasteel. Aan de noordoostzijde wordt het voorplein gemarkeerd door twee hekpijlers, waarvan het linker deel uitmaakt van een tuinmuur (4), die aansluit op de zuidoostgevel van het koetshuis. De noordoost/zuidwest lopende middenas komt aan het noordoosten uit op een boogbrug (6), die herinnert aan de Laatmiddeleeuwse entree. Het rechthoekige terrein tussen deze brug en de tuinmuur is een restant van een moestuin met boomgaard. Hier bevindt zich

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aan de oostzijde een muur met druivenkas (5). De 17de- en 18de-eeuwse parkaanleg met waterpartijen, lanen, hak- en loofhout bevindt zich vooral ten zuidwesten van het voorplein, maar ook ten noorden, waar zich de 19de-eeuwse parkaanleg van Zocher bevindt. Een tweede boogbrug (7) bevindt zich aan de zuidoostzijde van de langgerekte waterpartij die uitkomt bij de kasteelgracht. De noordoostzijde van de buitenplaats wordt afgesloten door een vroeg 20ste-eeuwse pachtboerderij (9) met daarbij behorende weilanden.

N.B. De bunkers direct ten noordoosten van de oprijlaan zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De historische buitenplaats Zuydwijk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als een representatief voorbeeld van een deels getransformeerde buitenplaats waarvan de nog herkenbare geschiedenis teruggaat tot de 14de eeuw en die nauw verbonden is met zowel de gemeente Wassenaar als het geslacht Van Wassenaer. De bouwkundige complexonderdelen zijn vrij gaaf in hoofdvorm en wat betreft materiaalgebruik en detaillering. Met name de complexonderdelen aan het voorplein markeren de oorspronkelijke historische situatie.

Tuinhistorisch is de historische buitenplaats Zuydwijk van grote waarde vanwege de nog herkenbare elementen van de parkaanleg uit de 17de tot en met de 20ste eeuw. Tevens is de historische buitenplaats Zuydwijk vooral tuinhistorisch van groot belang vanwege de in hoofdvorm herkenbaar gebleven midden 18de-eeuwse parkaanleg, welke één van de oudst bewaarde landschapsparken in ons land is. Als zodanig is tevens sprake van grote zeldzaamheidswaarde. Tevens heeft de tuinaanleg tuinhistorische waarde omdat deze van belang is voor het oeuvre van de 18de-eeuwse architect D. Marot en de 19de-eeuwse tuinarchitect L.P. Zocher.

Er is sprake van een hoog ensemblewaarde door de deels stilistische, maar vooral ook ruimtelijke en functionele samenhang tussen de verschillende complexonderdelen, die past binnen de formele lanen en assenstructuur en aansluit op de situering van het verdwenen kasteel.

De historische buitenplaats Zuydwijk is landschappelijk en stedenbouwkundig van belang vanwege de herkenbare situering van het bos in het vlakke polderlandschap van de Zuydwijkse polder en als onderdeel van de Wassenaarse landgoederenzone tussen Leiden en Den Haag.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522218

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 april 2003
Kadaster deel/nr 82979/109

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wassenaar Wassenaar Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wassenaar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wassenaar C 1424

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: HOOFDGEBOUW

Inleiding

In oorsprong aan de zuidoostzijde van het voorplein van het verdwenen kasteel gesitueerde 17de-eeuwse bouwmanswoning met L-vormige plattegrond is het HOOFDGEBOUW (1) in verschillende perioden tot stand gekomen. Sinds de 18de eeuw fungeerde deze tevens als rentmeesterswoning met stal en ontleent zijn huidige aanzien in hoofdzaak aan veranderingen die plaats hebben gevonden in 1906 en 1928, toen het het karakter kreeg van het hoofdgebouw op de buitenplaats. In deze periode is ook het melkhuisje toegevoegd. Het hoofdvolume is het restant van een 18de-eeuws langhuis voor de pachter met aan de zuidoostzijde een gedeelte voor de verpachter, voorzien van een onderkelderde opkamer. Deze splitsing is als zodanig nog herkenbaar, alleen de kelder is verdwenen. Omstreeks 1760 is door Carel George van Wassenaer van Obdam (1733-1800) tegen de zuidoostzijde de dwarsvleugel vervangen door een paviljoen, waarvan de pendant vermoedelijk niet is gerealiseerd. Stilistisch vertoont de rentmeesterswoning overeenkomst met het tegenovergelegen koetshuis (3). In 1906 vond voor de huurder A. van Hoboken van Hoedekenskerke een ingrijpende verbouwing plaats waarbij ten koste van de kelder een ruime hal werd gemaakt, die uitkwam op de dwarsgeplaatste gang aan de achterzijde van het huis. De twee vertrekken links ervan werden samengevoegd tot eetzaal. Aan de achterzijde werden een serre en een bijkeuken met erboven een balkon bijgebouwd. Er kwam een trappenhuis voor het personeel en op de verdieping werden kamers gemaakt. De zuidwestgevel werd verhoogd met een klokgevel en boven de bijkeuken kwam een kinderkamer met daarop een balkon, beide in Oudhollandse stijl. Bij een verbouwing in 1928 in opdracht van mevrouw A. van Dusseldorp-Ruys is door D. Roosenberg de serre vervangen door een nieuwe serre/tuinkamer en vond een modernisering plaats, die vooral herkenbaar is door de toepassing van stalen kozijnen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De samengestelde hoofdmassa heeft in hoofdvorm een langgerekte, Z-vormige plattegrond. Het langgerekte éénlaagse middendeel wordt gedekt door een schilddak, waarop aan de achterzijde (zuidoost) een afgeplat schilddak aansluit. Aan de zuidwestzijde bevindt zich een tweelaags paviljoen onder een mansardevormig geknikt tentdak, bekroond door een zinken piron. Aan de zuidoostzijde sluit hierop een tweelaags deel aan dat wordt gedekt door een plat dak met aan één zijde een lessenaarsdak en een éénlaags deel met balkon. Het langgerekte hoofdvolume heeft aan de tuinzijde (zuidoost) diverse één- en tweelaagse aanbouwen, merendeels onder plat dak. De met gesmoorde Hollandse pannen gedekte daken zijn afgewerkt met loden nok- en hoekkepers. Er bevinden zich diverse schoorstenen, sommige met windkap. Het hoofdvolume wordt aan de noordoostzijde afgesloten door een dwarsgeplaatst éénlaags bedrijfsgedeelte onder schilddak. Tegen de noordwestgevel is een klein melkhuysje onder lessenaarsdak geplaatst. De gevels zijn opgetrokken in grauwe baksteen (kruisverband) met rollagen, dan wel aan de onderzijde met getoogde strekken boven de gevelopeningen. De overwegend rechte gevelopeningen hebben bij het hoofdvolume zesruits schuiframen en het paviljoen meerruits schuiframen met aan de bovenzijde getoogde bovenlichten. Het in 1928 gewijzigde deel is voorzien van stalen kozijnen in verschillende vormen met hardstenen lekdorpels. De aan de pleinzijde gelegen voorgevel (noordwest) is een door een geprofileerde houten gootlijst afgesloten langsgevel, die ter plaatse van de geheel rechts gesitueerde entree met een bouwlaag is verhoogd. De gootlijst volgt hier het beloop van het rondboogvormige twaalfruits schuifraam. De (vroeg 20ste-eeuwse) entree eronder bestaat uit een paneeldeur met ruitjes, voorzien van roedenverderdeelde zij- en bovenlichten. Links daarvan bevindt zich tussen twee oorspronkelijke zesruits schuiframen een vroeg 20ste-eeuwse dubbel openslaande éénruits terrasdeur met luiken en bovenlicht, voorzien van een gietijzeren levensboom. Links ervan (in de middenas van de gevel) bevindt zich de oorspronkelijke entree met gewijzigde paneeldeur en achtruits bovenlicht, afgedekt door een keperboogvormig gepleisterd ouder bouwfragment (een wapenschild met krans in haut-reliëf). Erboven doorsnijdt een door een spiegelboog afgedekt zolderluik met vier ruiten de gootlijst. Links ervan bevindt zich een erker in historiserende trant met links daarvan een oorspronkelijk zesruits schuifraam, waarna de gevel wordt afgesloten door de entree naar de voormalige keuken, bestaande uit een paneeldeur met achtruits bovenlicht. In het dakvlak erboven bevinden zich aan weerszijden van het genemde luik twee dakkapellen met dubbel openslaande ramen, waarvan de twee middelste kopieën zijn van de buitenste. Tevens zit een identieke dakkapel in het noordoostelijke dakschild. Aan de pleinzijde en aan de zuidwestzijde heeft het paviljoen tussen een hardstenen plint en een zwaar hoofdgestel een middenrisaliet, waarin zich op de begane grond en verdieping één venster bevindt. Drie van de vensters zijn voorzien van persiennes. De schuiframen hebben op de begane grond twaalfruits roedenverdeling en op de verdieping zesruits. Twee dakschilden hebben een 18de-eeuwse dakkapel met voluutvormige wangen en spiegelboogvormige afdekking. Rechts van het paviljoen sluit aan de zuidoostzijde een tweelaags deel met lijstgevel aan, waarin een iets risalerende klokgevel is opgenomen. Deze wordt bekroond door een rondboog, die de omlijsting vormt van een roedenverdeeld schuifraam. Op de eerste verdieping bevindt zich een 18de-eeuws schuifraam, vergelijkbaar met die van het paviljoen. De gevel eindigt met een tweelaagse aanbouw, die wordt afgesloten door een balkon met balustrade. Op de begane grond bevinden zich vier vroeg-20ste-eeuwse vensters met roedenverdeling en luiken. De uitbouw heeft op de begane grond aan de tuinzijde (zuidoost) rechts een smal venster met diefijzers en op de verdieping twee vensters met getoogde kozijnen, luiken en gewijzigde ramen. Het balkon is via een tweelaags bouwdeel met klokgevel toegankelijk via een dubbele deur onder een getoogd vierruits bovenlicht. Rechts ervan bevindt zich een roedenverdeeld raam. Rechts van de uitbouw bevindt zich een drietal uitbouwen onder plat dak van verschillende hoogte. Het hoofdvolume is aan de tuinzijde verhoogd met één bouwlaag onder plat dak, waarvoor zich links een raam- en deurpartij bevindt. Rechts van de erker bevindt zich een rond venster. Tegen de rechter zijgevel van de uitbouw bevindt zich een kleine houten erker, die doorgaat tot de eindgevel van het hoofdvolume. Haaks op deze eindgevel is het dwarsgeplaatste 18de-eeuwse stalgedeelte onder een lessenaarsdak geplaatst. De uit rode baksteen opgetrokken gevels hebben een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

wit gesausde plint. Beide kopgevels hebben een zolderluik. De noordwestelijke kopgevel heeft tevens een opgeklampte dubbele staldeur. De langsegevel (noordoost) heeft onder meer een opgeklampte staldeur en twee gietijzeren segmentboogvormige stalvensters. In het verlengde van de noordwestelijke kopgevel bevindt zich een tuinmuur (zie 3), waar tegen de noordwestzijde een vroeg 20ste-eeuws melkhuisje onder lessenaarsdak is geplaatst, toegankelijk via een opgeklampte deur in de linker kopgevel. De langsegevel heeft een gietijzeren rondboogvormig venster met roedenverdeling. Van het gesloopte vertrek tegen het stalgedeelte aan de zuidwestzijde resteert de rode plavuizen vloer en de opgeklampte deur naar het stalgedeelte. Deze ruimte fungeert nu als veranda, bestaande uit latwerk met een zinken lessenaarsdak.

Interieur. De hal met marmeren vloer en lambrizing komt uit op een in boordoostelijke richting lopende langgerekte gang. Rechts van de hal bevindt zich de zogenaamde rentmeesterskamer met lage lambrizing en marmeren schouw in Lodewijk XV stijl (circa 1760), binnenluiken, vroeg 20ste-eeuws parket met visgraatmotief. Tweede kamer van rechts is de keuken met vroeg 20ste-eeuwse schouw. De hal eindigt bij de eiken trap met tussenbordes, uitgevoerd met een lambrizing met witjes. De vroeg 20ste-eeuwse diensttrap ernaast heeft een leuning met gietijzeren balustrade. Links van de hal bevindt zich de voormalige vroeg 20ste-eeuwse eetkamer met sobere schouw en balkenplafond. De gang met wit/zwart marmeren tegels in geometrisch patroon heeft schuiframen met stalen roedenverdeling en komt uit bij een rechthoekige erker uit de jaren 20 van de twintigste eeuw, die associaties oproept met een scheepsboeg. Deze is toegankelijk door een getoogde opening met drie houten treden, geflankeerd door lage dwarsmuurtjes. In het stucplafond van de hal zijn in haut-reliëf tekens van de dierenriem aangebracht. Aan het einde van de gang bevindt zich eerst de voormalige woonkamer van het dienstgedeelte, die toegankelijk was via de erachter geelegene keuken. Deze keuken bevat nog de oorspronkelijke brede schouw met o.a. bloemtegels, waar in het begin van de 20ste eeuw een kleinere open haard is geplaatst. De voormalige woonkamer, toegankelijk via schuifdeuren, wordt geflankeerd door in stalen kozijnen gevatte vaste vitrinekasten. De eerste verdieping heeft de slaapkamer boven de rentmeesterskamer met stucplafond met zware profilering. In het stalgedeelte bevindt zich een waterpomp met hardstenen waterbak.

Waardering

De in meerdere perioden tot stand gekomen rentmeesterswoning met stal en melkhuis van de historische buitenplaats Zuydwijk is van algemeen belang vanwege de cultuur-, bouw en architectuurhistorische waarde als karakteristiek voorbeeld van een 18de-eeuwse rentmeesterswoning, gesitueerd op het voorplein van het verdwenen kasteel.

De rentmeesterswoning heeft een herkenbare hoofdvorm met een hoekpaviljoen uit het derde kwart van de 18de eeuw en is wat betreft de verschillende bouwhistorische onderdelen gaaf qua materiaalgebruik en detaillering van ex- en deels ook interieur.

De rentmeesterswoning heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats. Tevens is er de stilistische samenhang met het tegenovergelegen koetshuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522219

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/111

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wassenaar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	C			1422
Wassenaar	C			1427
Wassenaar	C			1545
Wassenaar	C			1425
Wassenaar	C			1547
Wassenaar	C			1423
Wassenaar	C			1546
Wassenaar	C			1424

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE PARK- en TUINAANLEG.

Inleiding

De gefaseerd tot stand gekomen HISTORISCHE PARKAANLEG (2) stamt hoofdzakelijk uit het midden van de 18de eeuw en de 19e eeuw, maar herbergt ook 15de- en 17de-eeuwse elementen in zich. De TUINAANLEG in de Nieuwe Architectonische stijl ten zuidoosten van de rentmeesterswoning stamt uit de jaren 30 van de twintigste eeuw. Bepalend voor de aanleg is de in oorsprong middeleeuwse verkavelingsstructuur met vaarsloten (met uitzondering van de zuidoostelijke rechthoek), waarvan er één vermoedelijk leidde naar de deels nog herkenbare brede rechthoekige kasteelgracht. Een tweede, als waterallee fungerende vaarsloot vormt de scheiding tussen het laatmiddeleeuwse rechthoekige terrein en de zuidoostelijke 18de-eeuwse toevoeging. Vanaf 1710 tot 1733 kwam naar ontwerp van Daniel Marot een formele tuinaanleg met een geometrische assenstructuur en hagen tot stand. De centrale uitgeschulpte vijver in de zuidoostelijke rechthoek is, evenals een aantal waterlopen in geometrische stijl, hiervan een restant. Tussen 1745 en 1770 kregen, met handhaving van de toenmalige formele structuur, laanbeplanting en waterpartijen, de rechte lanen een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

meer vloeiend beloop en kwamen er enkele doorzichten. De centrale waterpartij werd lobvormig vergraven en er kwamen enkele enigszins kronkelende beekjes. In deze Vroeg Landschappelijke opzet is nadien weinig veranderd. Wel kwam omstreeks 1800 de landschappelijke aanleg aan de noordwestzijde tot stand, welke vervolgens in 1872 door L.P. Zocher is gemoderniseerd, terwijl een deel van de kasteelgracht ook in landschapsstijl werd vergraven, waarbij twee langgerekte waterpartijen met elkaar verbonden werden.

Omschrijving

Het vrijwel geheel door vaarsloten omgeven terrein bestaat uit twee rechthoeken, waarvan de oudste, noordoostelijk gelegen rechthoek iets breder is in zuidoostelijke richting ten opzichte van de zuidwestelijke rechthoek. Van de oorspronkelijke entree tot het kasteel, die over het meest noordoostelijke rechthoekige kavel (weiland) liep, is de in zuidwestelijke richting lopende dwarsas met brug nog herkenbaar. De huidige 18de-eeuwse met puin, grind en schelpen verharde oprijlaan (vanaf de Rijksstraatweg) is aan weerszijden beplant met voornamelijk eiken. Het leidt naar het rechthoekige voorplein met ovaal gazon halverwege het Middeleeuwse rechthoekige terrein en deelt het in twee helften van ongelijk formaat. Op het voorplein staat langs het koetshuis een rij eiken en nabij het melkhuis een eeuwenoude (kleinbladige) plataan, vermoedelijk de oudste boom op Zuydwijk. Ten noordoosten van de langs het voorplein gesitueerde tuinmuur ligt een gereconstrueerde formele moestuin, in tweeën gesplitst door de voormalige oprijlaan. De Nieuwe Architectonische tuinaanleg ten zuidoosten van het huis kenmerkt zich door een verhoogde gemetselde borderrand en trap bij het met flagstones belegde terras. Het ruime, aan drie zijden door vaste plantenborders omzoomde gazon biedt vrij uitzicht op de weilanden. Aan de zuidoostzijde gaat het gazon na een versmalling over in een ovaal of rond kabinet dat vrijwel geheel omgeven is door ver uitgegroeide taxusstruiken. Vervolgens leidt een smal pad naar een gazon met groepen rododendrons waarna een wit geverfd houten bruggetje een verbinding vormt met het zuidelijke deel van het park. Het rechthoekige weiland direct ten zuidoosten van de tuin wordt begrensd door een vaarsloot met een komvormige uitstulping in de as van de rentmeesterswoning. De landschappelijke parkaanleg van Zocher ten noordoosten van de oprijlaan is een door opgeworpen heuvels geaccidenteerd terrein waarover, beplant met eiken, een slingerend padenpatroon loopt. Centraal element is de serpentinevormige waterpartij, die met de waterlopen van de buitenplaats in verbinding staat en door zijn vorm groter lijkt dan deze in werkelijkheid is. Over het smalle gedeelte van de vijver, met aan weerszijden gazons, ligt een eenvoudig wit geschilderd houten bruggetje. Ten zuidwesten van het voorplein heeft het gedeelte rond de deels vergraven omgrachting van het verdwenen kasteel een landschappelijke aanleg van Zocher. Op het met rododendrons beplante voormalige kasteelterrein bevinden zich ten noordwesten van de kasteelgracht enkele groepen coniferen, taxussen en enkele bijzondere bomen en heesters. Ten zuidwesten ervan bevinden zich enige restanten van een tuinaanleg uit de eerste helft van de twingste eeuw, maar ook een grondwal. In de as van het kasteelterrein loopt een licht gebogen met eiken beplante laan in zuidwestelijke richting. Ten zuidoosten ervan ligt een groot rechthoekig 18de-eeuws formeel padenpatroon, bestaande uit door eiken geflankeerde, verdiept gelegen mospaden. Een zuidoost/noordwest lopende eikenlaan deelt het terrein in tweeën, waarbij in elk deel een in elkaars verlengde gelegen rechthoekige vijver is gelegen. De meest noordelijke heeft een smalle uitloper in de vorm van een kronkelende waterloop in noordwestelijke richting. Aan de noordoostzijde wordt het terrein begrensd door twee op elkaar aansluitende waterpartijen van ongelijke grootte, vermoedelijk twee formele 18de-eeuwse waterpartijen, dan wel vaarsloten, die in verbinding staan met het zuidoostelijke deel van de kasteelgracht. Ten noordwesten van de licht gebogen eikenlaan ligt een bos met enige slingerpaden. Het meest opvallende element is de noordoost/zuidwest lopende langgerekte waterpartij (in 1988 in oude vorm hersteld). Het middeleeuwse kasteelterrein wordt van de iets smallere zuidwestelijke rechthoek gescheiden door een brede, aan weerszijden hoofdzakelijk door oude laanbomen (beuken) geflankeerde vaarsloot met zwaikom en dam met duiker. Het is een zeldzaam geworden voorbeeld van een aan een oprijlaan verwante waterallee. De formele assen- en lanenstructuur van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zuidwestelijke rechthoek wordt bepaald door het vroeg 18de-eeuwse ontwerp van Marot. In het hart ervan ligt de in het midden van de 18de eeuw verlandschappelijkte waterpartij met aan de noordoost- en zuidwestzijde kleine driepasvormige vijvertjes. Eén in zuidelijke richting diagonaal georiënteerd pad uit de formele periode resteert, evenals twee rechthoekig geknikte smalle waterpartijtjes in het noordoostelijke deel. Een deel van de vroege landschapsstijl is nog herkenbaar aan de struweelachtige beplanting (in plaats van hagen). Andere herkenbare elementen is een drietal kronkelige waterloopjes, waarvan er één van de grote waterpartij in zuidoostelijke richting loopt, een eilandje heeft en een vergezicht richting de kerktoren van Voorschoten (zoals afgebeeld op een prent van La Farque). Rondom de grote waterpartij en langs dit beekje lopen wandelpaden, via de zuidoostzijde van het terrein. Over de zuidoostelijke aftakking van de grote waterpartij ligt een wit geschilderd houten bruggetje.

N.B. De witte houten bruggetjes zijn, gezien hun leeftijd, voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De historische park- en tuinaanleg bij de historische buitenplaats Zuydwijk is van algemeen belang vanwege de grote cultuur- en tuinhistorische waarde door nog herkenbare elementen van de parkaanleg uit de 17de tot en met de 20ste eeuw, waaronder de 17de- en 18de-eeuwse formele aanleg met (vaaar)sloten en lanen, de assen- en lanenstructuur en waterpartijen van D. Marot, de late landschapsstijl met de serpentinevormige vijver en de Nieuwe Architectonische tuinstijl met de gemetselde terrassen en borders. Als zodanig is de parkaanleg van waarde voor het oeuvre van de 18de-eeuwse architect D. Marot en de 19de-eeuwse tuinarchitect L.P.Zocher.

In tuinhistorisch opzicht is in het bijzonder de in hoofdvorm herkenbaar gebleven midden 18de-eeuwse parkaanleg met vroeg landschappelijke waterloopjes en wandelpaden van groot belang als één van de oudste landschapsparken in ons land. Als zodanig is er tevens sprake van grote zeldzaamheidswaarde.

Het bij de historische buitenplaats Zuydwijk behorende park is landschappelijk en stedenbouwkundig van belang vanwege de herkenbare situering van het bos in het vlakke polderlandschap en als onderdeel van de Wassenaarse landgoederenzone tussen Leiden en Den Haag.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522220

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/117

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wassenaar	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wassenaar	C			1423

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: KOETSHUIS.

Inleiding

Aan de noordwestzijde van het voorplein gesitueerd 18de-eeuws KOETSHUIS (3) bevat tevens een stalling voor paarden en een tuigkamer. Stilistisch vertoont het koetshuis qua hoofdvorm en detaillering overeenkomst met de tegenover gelegen rentmeesterswoning (1).

N.B.: De tegen de achtergevel geplaatste berging onder lessenaarsdak is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

Vrijstaand éénlaags bouwvolume op langgerekte plattegrond is gedekt door een schilddak met gesmoorde Hollandse pannen, voorzien van loden nok- en hoekkepers. De uit rode baksteen (kruisverband) opgetrokken gevels vertonen aan de noordwestzijde bouwsporen van een verdwenen aanbouw, waarvan de plattegrond deels nog herkenbaar is. De meeste gevelopeningen worden gedekt door een strek met getoogde onderkant, de stal- en koetsdeuren door een rollaag. De gevels worden afgesloten door een geprofileerde houten gootlijst. De naar de oprijlaan gesitueerde voorgevel (zuidwest) is in de 19de eeuw gepleisterd met schijnvoegen ter imitatie blokpatroon. De plint is zwart geschilderd. Symmetrisch zijn twee zesruits schuiframen in de gevel geplaatst. De rechter, aan de pleinzijde gesitueerde, langgevel heeft in het midden een entree naar het stalgedeelte met enkele hardstenen blokjes voor gehengen en sloten en is voorzien van een opgeklampte deur. Het midden van de gevel wordt geaccentueerd door een door de gootlijst stekend luik, bekroond door een spiegelboogvormig fronton en voorzien van een hijsluik. De paneel deur is voorzien van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

glasruitjes. Links van de deur bevinden zich vier en rechts één venster met diepe neggen en roedenverdeelde ramen met tussenkalf. Links wordt de gevel afgesloten door een dichtgezette deur. Aan het rechtereind bevindt zich een samengestelde deurpartij met drie opgeklampte, dubbele deuren, ieder onder een tweeruits bovenlicht. De lichtopeningen zijn afgedekt met ijzeren roosterwerk in ruitpatroon. Tussen het eerste en het tweede venster links van de staldeur bevindt zich een ijzeren kraan en zwengel, die verbonden zijn met een pomp aan de binnenzijde. Aan weerszijden van het hijsluik is symmetrisch in het dakschild een dakkapel geplaatst met dubbele zesruits ramen. Bij de linker langsegevel is vrijwel in het midden een opgeklampte dubbele staldeur geplaatst. Uiterst rechts bevindt zich een opgeklampte, tweedelige deur, voorzien van glasruitjes. Rechts zitten enkele ijzeren haken met ringen voor de paarden. De achtergevel is blind.

Interieur. Het interieur bevindt zich grotendeels in oorspronkelijke staat met klinkerbestrating op de vloer en een balkenzoldering. Aan de zuidwestzijde bevindt zich een tuigkamer met tuigkast en voor de vensters binnenluiken. Deze ruimte is vanuit de stal toegankelijk via de oorspronkelijke opgeklampte deur. Bij het stalgedeelte bevindt zich aan de noordoostmuur een open houten trap naar de zolder.

Waardering

Het KOETSHUIS is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als karakteristiek voorbeeld van een compleet ingericht 18de-eeuws koetshuis dat deel uitmaakt van de historische buitenplaats Zuydwijk.

Het koetshuis is vrijwel gaaf wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel wat betreft het ex- als interieur.

Het koetshuis heeft ensemblewaarde door de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats. Tevens is er een stilistische samenhang met de tegenover gelegen rentmeesterswoning.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 522221

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/121

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wassenaar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	C			1423

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4: TUINMUUR met twee HEKPIJLERS

Inleiding

18de-eeuwse TUINMUUR met twee HEKPIJLERS (4) staat aan de noordoostzijde van het voorplein, waar zij de entree markeert naar het voorplein van het verdwenen middeleeuwse kasteel. Van beide hekpijlers ontbreekt de bijbehorende pendant.

Omschrijving

De uit rode baksteen (kruisverband) opgetrokken tuinmuur wordt aan de bovenzijde afgesloten door een bloktandlijst met rollaag. Hardsteen is toegepast voor de dekplaten van de pijlers en voor de blokjes bij de hekpijlers, die de plaats van de gehengen van de verdwenen hekwerken aangeven; enkele duimen resteren. De aan de noordwestzijde van het voorplein gelegen L-vormige tuinmuur ligt in het verlengde van de noordoostgevel van het koetshuis en wordt aan de korte zijde gemarkeerd door twee hoekpijlers op vierkant grondvlak. De uitspringende gemetselde hoekpijler aan de pleinzijde is identiek aan de tegenover gelegen hekpijler aan de zuidoostzijde. Laatstgenoemde pijler sluit met het korte deel van de tuinmuur aan op de achtergevel van het stalgedeelte van de rentmeesterwoning (zie 1).

Waardering

De TUINMUUR met twee HEKPIJLERS van de historische buitenplaats Zuydwijk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als typologisch voorbeeld van een 18de-eeuwse tuinmuur met hekpijlers, die de entree naar het voorplein markeert.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De tuinmuur met twee hekpijlers heeft ensemblewaarde door de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuinmuur

Monumentnummer*: 522222

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/123

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	C			1427

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5: DRUIVENKAS.

Inleiding

In de ten noordoosten van het voorplein gelegen moestuin, die doorsneden wordt door een naar de brug lopende oprijlaan (zie 6), bevindt zich ten zuidoosten hiervan een DRUIVENKAS uit het begin van de 20ste eeuw. Deze is geplaatst tegen een muur, die een restant is van een 17de-eeuws bijgebouw.

Omschrijving

Uit rode baksteen (kruisverband) opgetrokken muur met twee nisvormige dichtgezette gevelopeningen onder een houten latei vertoont bouwsporen van twee afgekapte dwarsmuren. Aan de zuidoostzijde is een kopse druivenkas met stalen roedenskelet geplaatst op een gepleisterde voet. De entree bevindt zich aan de zuidwestzijde. De noordoostzijde sluit aan op een schuin aflopende gemetselde muur.

Waardering

De kas van de historische buitenplaats Zuydwijk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als typologisch goed voorbeeld van een kopse druivenkas met stalen roedenskelet uit de jaren 20 van de twintigste eeuw.

De kas is gaaf wat betreft hoofdvorm en materiaalgebruik en heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522223

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/125

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	C			1547
Wassenaar	C			1427

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: BRUG.

Inleiding

De Middeleeuwse entree van de noordoost-zuidwest lopende oprijlaan naar het voorplein van het verdwenen kasteel was oorspronkelijk toegankelijk via een vlakke BOOGBRUG aan de noordoostzijde. De brug stamt in de huidige vorm grotendeels uit de 17de eeuw.

Omschrijving

Restant van grotendeels uit rode baksteen opgetrokken rondboogvormige BOOGBRUG (6) met vlak brugdek en kwartcirkelvormige keermuren waarop natuurstenen dekplaten liggen.

Waardering

De boogbrug van de historische buitenplaats Zuydwijk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een 17de-eeuwse boogbrug die de voormalige entree van het verdwenen Laatmiddeleeuwse kasteel markeert.

De brug is goed herkenbaar als zodanig en redelijk gaaf wat betreft het materiaalgebruik.

De brug heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522224

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 april 2003
Kadaster deel/nr 82979/127

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wassenaar Wassenaar Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wassenaar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wassenaar C 1427

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: BRUG.

Inleiding

In oorsprong 17de-eeuwse BOOGBRUG (7), die in de 19de eeuw deels is gerepareerd met gebruikmaking van ouder materiaal, ligt aan de zuidoostzijde van de buitenplaats, aan het begin van een brede vaarsloot, die in verbinding staat met de omgrachting van het verdwenen kasteel.

Omschrijving

Uit rode en grauwe baksteen opgetrokken segmentboogvormige boogbrug met vlak brugdek heeft aan weerszijden schuingeplaatste keermuren.

Waardering

De boogbrug is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuur historische waarde als voorbeeld van een in oorsprong 17de-eeuwse boogbrug.

De brug is goed herkenbaar als zodanig en redelijk gaaf wat betreft het materiaalgebruik.

De brug heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Brug(L)

Monumentnummer*: 522225

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/131

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wassenaar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	C			1427

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 8: TOEGANGSHEK met PIJLERS.

Inleiding

Het TOEGANGSHEK met PIJLERS uit omstreeks 1900 (8) markeert de 18de-eeuwse oprijlaan, die van de Rijksstraatweg in zuidoostelijke richting naar het voorplein loopt.

Omschrijving

Twee zandstenen hekpijlers met geprofileerde dekplaten, waarbij aan de straatzijde in reliëf met vergulde letters de naam "ZUYD" "WIJK" is aangegeven.

Waardering

Het TOEGANGSHEK met twee HEKPIJLERS is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een 18de-eeuws toegangshek, dat de huidige entree markeert van de historische buitenplaats Zuydwijk.

Het toegangshek met twee hekpijlers is gaaf wat betreft hoofdvorm en materiaalgebruik (maar behoeft herstel).

Het toegangshek heeft ensemblewaarde door de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Monumentnummer*: 522226

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 april 2003
Kadaster deel/nr	82979/134

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wassenaar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	C			1422

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 9: TUINMANSWONING.

Inleiding

De in 1912 door de architect H.T. Mojet ontworpen TUINMANSWONING (9) is uitgevoerd door de plaatselijke architect G.T. Verboog in de traditie van de Overgangsarchitectuur met Oudhollandse elementen. De woning ligt direct ten zuidwesten van de entree (zie 8) langs de Rijksstraatweg. In 1962 is tegen de achtergevel een aanbouw geplaatst welke voor de bescherming van ondergeschikt belang is.

Omschrijving

Het vrijstaande, deels onderkelderde, éénlaagse pand met in oorsprong een L-vormige plattegrond, is opgetrokken uit grauwe baksteen (kruisverband) met rollagen boven het trasraam en onder en boven de vensters, waarbij deze sierband tevens fungeert als afdekking van de gevelopeningen. Het pand is gedekt met een zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen, welke ter plaatse van de uitbouw aan de achterzijde overgaat in een lessenaarsdak. De naar de oprijlaan gerichte voorgevel (noordoost) is een symmetrisch ingedeelde langshevel met in het midden voor een stoep de entree, bestaande uit een tweedelige opgeklampte deur met vier ruiten en vierruits bovenlicht. Aan weerszijden ervan bevinden zich kruiskozijnen met beneden groen/wit geschilderde luiken en roedenverdeelde bovenlichten. In de middenas is een driedelige vierruits dakkapel geplaatst (oorspronkelijk tweedelig zesruits). Beide kopgevels hebben een vergelijkbare indeling met in het puntgevelgedeelte op de begane grond een zelfde type kruiskozijn als in de voorgevel en op de verdieping een vereenvoudigd raam. De rechter zijgevel heeft in het afloevende geveldeel een vereenvoudigd raam met luik. De linker kopgevel van de uitbouw heeft een tweede entree vergelijkbaar met die in de voorgevel. Deze wordt aan het zicht

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

onttrokken door een houten aanbouw uit 1962. De achtergevel van de uitbouw (keuken) heeft een dubbel, roedenverdeeld raam met luiken met rechts daarvan een toiletraampje.

Inwendig is de oorspronkelijke indeling grotendeels gehandhaafd met in het midden een portaal met daarachter een trap naar de zolder en één naar de kelder. Links daarvan bevindt zich de zitkamer met een eenvoudige schouw en rechts de woonkamer met een eenvoudige schouw.

Waardering

De TUINMANSWONING is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als kenmerkend voorbeeld van een tuinmanswoning uit het begin van de 20ste eeuw, gebouwd in de traditie van de Overgangsarchitectuur met Oudhollandse elementen.

Het pand is vrij gaaf wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De tuinmanswoning heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen van de historische buitenplaats Zuydwijk en is beeldbepalend gelegen, direct ten zuidwesten van de entree van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522227

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 april 2003
Kadaster deel/nr 82979/136

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wassenaar Wassenaar Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wassenaar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wassenaar C 1546

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 10: PACTBOERDERIJ met SCHUUR.

Inleiding

In opdracht van de toenmalige eigenaar van Zuydwijk is in 1907 door de uit Loosduinen afkomstige aannemer/architect L. Hulsebos in de traditie van de Overgangsarchitectuur een kleine PACTBOERDERIJ met houten SCHUUR (10) gebouwd op de noordhoek van de historische buitenplaats Zuydwijk. Oorspronkelijk werd het erf door een vaarsloot van de Rijksstraatweg gescheiden, welke nadien deels is gedempt. De schuur bevindt zich achter het stalgedeelte. Typologisch is de T-vormige boerderij in Rijnland een gangbaar bouwtype, die vooral vanaf het derde kwart van de 19de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw is toegepast met een voor een zuivelbedrijf kenmerkende indeling met kelder en koelbakken in de tussen stal- en woonhuis gelegen werkkeuken. Typisch voor het stalgedeelte is het driebeukige gedeelte met grupdeuren in de achtergevel.

Omschrijving

De deels onderkelderde boerderij op T-vormige plattegrond bestaat uit een dwarsgeplaatst, deels onderkelderd woongedeelte onder een geknikt zadeldak, waarvan de nokrichting evenwijdig loopt aan de weg. Haaks daarop bevindt zich een relatief kort bouwvolume met stalgedeelte, eveneens onder een geknikt zadeldak. Beide daken zijn gedekt met gesmoorde kruispannen en hebben aan de onderzijde op houten klossen rustende goten en aan de kopse zijde eenvoudige windveren. De gevels zijn opgetrokken uit grauwe baksteen (kruisverband), waarbij het woongedeelte een grijs geschilderde gepleisterde plint heeft. De gevelopeningen worden gedekt door strekken, waarbij die in de voorgevel verlevendigd zijn met gele verblendstenen. De vensters, schuiframen met geel kathedraalglas in de bovenlichten, hebben vrijwel alle groen geschilderde luiken. De vier venstereenheden lange voorgevel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(noordwest) heeft bovendien gepleisterde sierbanden ter hoogte van de onder- en bovendorpels en een gele verblendstenen sierrand onder de gootlijst. Links van het midden is de entree, een paneeldeur met bovenlicht. Links daarvan bevindt zich één venster en rechts twee. In het midden van het dakvlak bevindt zich een dakkapel met schuifraam. Beide kopgevels hebben aan de straatzijde een smal schuifraam. Op de verdieping in het midden zit eveneens een schuifraam. Bij het dwarsgeplaatste bouwvolume bevindt zich ter plaatse van de werkkeuken in de rechter langsegevel rechts van een uitgebouwd privaat een entree naar de werkkeuken. Het stalgedeelte heeft één venster. De linker langsegevel heeft ter plaatse van de werkkeuken een schuifraam en ter plaatse van het stalgedeelte één stalvenster. De kopgevel heeft aan weerszijden een grupdeur. In het interieur is de oorspronkelijke indeling met sobere afwerking grotendeels gehandhaafd. De plattegrond van het woongedeelte wordt in tweeën gedeeld door de gang met rechts de woonkamer met kast, bedsteden en eenvoudige schouw. Links bevindt zich een tweede kamer. Aan het einde van de gang bevindt zich in het dwarsgeplaatste hoofdvolume de werkkeuken met schouw en koelbak. Het driebeukige stalgedeelte heeft één spant.

Waardering

De op de historische buitenplaats Zuydwijk gelegen BOERDERIJ met SCHUUR is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als typologisch goed voorbeeld van een T-vormige zuivelboerderij uit het begin van de 20ste eeuw in de traditie van de Overgangsarchitectuur.

De boerderij met schuur is zeer gaaf wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, van zowel het ex- als interieur.

De op de buitenplaats gelegen pachtboerderij heeft een ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument